

Slotrapportage Actieplan stages en leerbanen

2020-2023

Inhoudsopgave:

1.	Inleiding	3
2.	Inzicht in tekorten aan stages en leerbanen	4
2.1.	Afspraken/ gestelde doelen	4
2.2.	Activiteiten.....	4
2.3.	Inzicht in knelpunten en oorzaken tekorten van stages en leerbanen.....	4
2.4.	Resultaten monitoring stagetekorten.....	6
3.	Aanpak voor voldoende stages en leerbanen	7
3.1.	Afspraken/ gestelde doelen	7
3.2.	Activiteiten.....	7
3.3.	Resultaten aanpak stagetekorten en beschikbaarheid leerplaatsen	8
4.	Inzet praktijkleren voor werkenden en werkzoekenden.....	10
4.1.	Afspraken/ gestelde doelen	10
4.2.	Activiteiten.....	10
4.3.	Resultaten	11
5.	Lessen uit vier jaar Actieplan stages en leerbanen	15
5.1.	Lessen over monitoring en aanpak stagetekorten.....	15
5.2.	Lessen over praktijkleren in het mbo voor werkenden en werkzoekenden .	15
5.3.	Evaluatie van het actieplan stages en leerbanen	16
5.4.	Hoe gaan we verder na het Actieplan stages en leerbanen	17

1. Inleiding

Het Actieplan stages en leerbanen is in mei 2020 gelanceerd, als reactie op het uitbreken van de Coronacrisis. Ons gezamenlijke doel was het zorgen voor voldoende stages en leerbanen en het oplossen van tekorten. Daarnaast zetten we ons in voor het om- en bijscholen van werkenden en werkzoekenden via praktijkleren in het mbo. Beide doelen bereiken we alleen als beroepsonderwijs en bedrijfsleven daarin samenwerken. Centraal in het programma staat daarom de gezamenlijke aanpak van leerbedrijven, scholen, SBB, overheden en regionale partners. De afgelopen 3,5 jaar hebben betrokken partijen via verschillende actielijnen hard gewerkt aan het oplossen van tekorten aan stages en leerbanen en het bevorderen van om- en bijscholing via praktijkleren in het mbo.

Leeswijzer

Deze achtste voortgangsrapportage is de slotrapportage van het programma Actieplan stages en leerbanen. Sinds de start van het programma is halfjaarlijks over de voortgang gerapporteerd. In de slotrapportage beschouwen we de gehele programmaperiode van mei 2020 tot en met de afloop van het programma per 31 december 2023. Met welke afspraken en doelen zijn we met het programma aan de slag gegaan? Er wordt stil gestaan bij de inspanningen en resultaten van het programma en de context waarin het programma werd uitgevoerd. In de beschouwing trekken we lessen uit de aanpak van het Actieplan en blikken we vooruit op de toekomst.

2. Inzicht in tekorten aan stages en leerbanen

2.1. Afspraken/ gestelde doelen

Voldoende stages en leerbanen voor alle (aankomende) mbo-studenten, leerlingen uit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of vmbo die met praktijkleren in het mbo aan de slag gaat. Met die doelstelling is het Actieplan stages en leerbanen van start gegaan. Hiervoor is inzicht in de aantallen en achtergronden van de tekorten aan stages en leerbanen nodig om gericht actie te kunnen ondernemen. De volgende acties vanuit het Actieplan zijn gericht op het in beeld krijgen van de tekorten:

Acties vanuit het Actieplan stages en leerbanen	
Actie 3:	SBB brengt gedurende de crisisperiode per maand de actuele stand van zaken van vraag naar en aanbod van stages en leerbanen in de sectoren en regio's in beeld.
Actie 4:	SBB inventariseert de benodigde stages en leerbanen in samenwerking met scholen.
Actie 5:	Het meldpunt stage- en leerbanentekorten krijgt een upgrade en de zichtbaarheid en vindbaarheid worden vergroot. Het meldpunt wordt extra onder de aandacht gebracht van scholen en studenten.

2.2. Activiteiten

Sinds de start van het Actieplan hebben leerbedrijven, onderwijsinstellingen, sociale partners, sectoren en O&O fondsen en SBB hun creativiteit ingezet om zoveel mogelijk stages en leerbanen te bieden. Eén van de activiteiten van SBB is om de stand van zaken rond stages en leerbanen per sector, marktsegment en regio in beeld te brengen. Dat doet SBB in gezamenlijke afstemming met het onderwijs, het bedrijfsleven en andere partners.

Maandelijks rapportage van tekorten aan stages en leerbanen

Sinds mei 2020 brengt SBB stagetekorten in beeld om, in afstemming met het onderwijs en het bedrijfsleven, zo goed mogelijk te proberen deze tekorten terug te dringen. Tijdens de uitvoering van het Actieplan zijn de tekorten iedere maand gerapporteerd. Per mbo-opleiding zijn de tekorten in beeld en weten we hoe groot de tekorten zijn, zowel qua sector als geografisch. Met deze informatie kunnen concrete acties, zoals bijvoorbeeld gerichte werving en mail- of belacties, worden opgezet om studenten een stageplaats te bezorgen.

Update meldpunt stage- en leerbaantekorten

Voor het opvangen van signalen over tekorten is ook het meldpunt stage- en leerbaantekorten geactualiseerd en onder de aandacht gebracht van studenten en onderwijsinstellingen.

2.3. Inzicht in knelpunten en oorzaken tekorten van stages en leerbanen

Op basis van onderzoek over jaren 2020 tot en met 2022 onderscheidt SBB, naast de toenmalige coronaomstandigheden, vijf knelpunten op de recente stagemarkt waar verschillende oorzaken aan ten grondslag liggen. Hieronder bespreken we de knelpunten en de achterliggende oorzaken. Duidelijk is dat deze knelpunten en oorzaken niet op zichzelf staan: veel knelpunten en oorzaken hangen met elkaar samen, overlappen elkaar en zijn moeilijk te isoleren.

1. Verdringing

Verdringing beschrijft de situatie waarin er meer studenten zijn dan het aantal beschikbare leerplekken of leerbanen en waarbij studenten alleen een stageplek kunnen bemachtigen ten koste van een andere student. Bijvoorbeeld door sterke toename van studenten voor bepaalde mbo-opleidingen of hbo-studenten die bij onvoldoende stagemogelijkheden concurreren met mbo-studenten om schaarse

plekken. Binnen het mbo geven onderwijsinstellingen bij SBB aan dat studenten van Entree en niveau 2 het meest kwetsbaar zijn voor verdringing. Dit zijn studenten die vaker extra individuele begeleiding nodig hebben. Ook eerstejaars studenten zijn vanwege de noodzaak van intensievere begeleiding kwetsbaarder voor verdringing.

2. Beperkte begeleidingscapaciteit

Gebrek aan begeleidingscapaciteit is één van de oorzaken van tekorten aan stages en leerbanen. Hoge werkdruk of personeelstekorten resulteren vaak in onvoldoende begeleidingscapaciteit bij leerbedrijven. Dit zien we bijvoorbeeld binnen de Zorgsector. Kenmerkend voor deze sector was een gebrek aan tijd voor begeleiding in combinatie met een toename van het aantal nieuwe studenten, met als gevolg verdringing van eerstejaarsstudenten. Dit zijn oorzaken die ook al bestonden voordat corona zijn intrede deed. Corona heeft echter wel een versterkend effect gehad.

Thuiswerken is een tweede veel genoemde oorzaak van beperkte begeleidingscapaciteit. Ook na corona zetten bedrijven vaker in op thuiswerken of hybride werken. Vooral voor de kwetsbare studenten op de stagemarkt (studenten van Entree en 2 of eerstejaars studenten) die meer begeleiding nodig hebben is het van belang om ervoor zorgen dat thuiswerken geen structurele oorzaak van tekorten op de stagemarkt wordt.

3. Ontwikkelingen werkveld

Door verschillende maatschappelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld door globalisering, technologische en organisatorische vernieuwingen, specialisatie in de sectoren en hogere eisen van klanten en de samenleving) kan er behoefte ontstaan aan een hoger niveau van kennis en vaardigheden bij mbo-studenten. Oftewel; voor hetzelfde werk is iemand nodig met meer skills van een hoger niveau. Bijvoorbeeld door versnelde automatisering en digitalisering van werkprocessen in de zakelijke dienstverlening.

4. Relatiebeheer en bpv-programmering

Aan zijde van de onderwijsinstelling zijn goed relatiebeheer en programmering van de bpv cruciaal voor de realisatie van voldoende leerplekken. Enerzijds om een up-to-date onderwijsaanbod te waarborgen, anderzijds om samen met de leerbedrijven studenten op te leiden in de praktijk. Daarbij gaat het om intern relatiebeheer binnen de eigen onderwijsinstelling, als ook om extern relatiebeheer met de leerbedrijven en/of onderwijsinstellingen in de regio. Uit de inventarisatie blijkt dat dit doorgaans goed op orde is. Als het relatiebeheer bij een onderwijsinstelling minder goed op orde is, blijkt het lastiger om voldoende leerplekken te realiseren.

5. Motivatie en zoekgedrag studenten

Als laatste noemen we de motivatie en het zoekgedrag van de studenten. Dit thema komt binnen de verschillende sectoren regelmatig terug in de toelichtingen van adviseurs praktijkleren op basis van contacten met mbo-onderwijsinstellingen. Motivatie en zoekgedrag worden uiteraard door meerdere factoren bepaald, maar uit diverse onderzoeken is duidelijk dat de coronacrisis, en dan in het bijzonder afstandsonderwijs, hier een negatieve rol in heeft gespeeld. Hoewel onderwijsinstellingen grote inspanningen leveren om studenten gemotiveerd te houden, is het aantal voortijdig schoolverlaters het laatste jaar toegenomen.

Daarnaast speelt de afstand voor studenten van woonadres naar stage een rol en is de bereidheid om verder te reizen om een passende stage te vinden soms beperkt. Ook een slechte bereikbaarheid van het leerbedrijf met het openbaar vervoer kan een belemmerende factor zijn voor studenten om met een stage of leerbaan te starten.

2.4. Resultaten monitoring stagetekorten

Ontwikkeling van tekorten aan stages en leerbanen van 2020 tot en met 2023

SBB heeft vanaf juni 2020 tot en met december 2023 met het Actieplan de tekorten aan stages en leerbanen in beeld gebracht. Figuur 1 laat de ontwikkeling van tekorten in de tijd zien.

Figuur 1. Ontwikkeling van tekorten aan stages en leerbanen van 10 juni 2020 tot en met 31 december 2023¹

In juli 2020 werd het hoogste aantal absolute tekorten gemeten, met in totaal een tekort van 22.803 stageplekken en leerbanen, gevolgd door een piek van 22.678 tekorten eind januari 2021. Vanaf februari 2021 namen de tekorten gestaag af. Deze daling valt samen met de versoepelingen van de coronamaatregelen. Met de steeds verdere versoepeling van de coronamaatregelen en de intensieve samenwerking tussen leerbedrijven, onderwijsinstellingen en SBB bij de aanpak van tekorten zagen we het aantal tekorten tussen maart 2021 en juli 2021 sterk dalen.

In 2022 zette de dalende trend van de tekorten aan leerplekken gestaag door. De sector Zorg bleef in deze periode het meest opvallen door grotere fluctuaties in het aantal stagetekorten dan in andere marktsegmenten. Echter zagen we ook fluctuaties door de tijd heen binnen het marktsegment Welzijn, de marktsegmenten Office, Juridisch en Financiële diensten, de sector ICT en creatieve industrie en binnen de opleidingen voor Entree, Cross-overs en Specialistisch vakmanschap. Overige sectoren en marktsegmenten kenmerkten zich meer door een stabiel aantal tekorten. De krapte op de arbeidsmarkt speelde (en speelt nog steeds) een belangrijke rol in fluctuaties.

Over het jaar 2023 bleef het aantal tekorten aan stages en leerbanen stabiel laag. Het aantal tekorten schommelde tussen de ongeveer 1.200 en 2.000. Daar is niet één duidelijke reden voor aan te wijzen. Een gebrek aan begeleidingscapaciteit blijft een uitdaging in de sector Zorg, maar ook in andere marktsegmenten. Aan de kant van de student zijn er soms (persoonlijke) belemmeringen waardoor hij of zij nog niet op een stageplek geplaatst kan worden. Zo is de student soms niet stagerijp of is er geen goede match met het leerbedrijf vanwege bijvoorbeeld reisafstand. Het is mogelijk dat het huidige aantal tekorten een weergave is van 'natuurlijke' tekorten die ontstaan doordat er altijd mismatches zullen zijn tussen studenten en leerbedrijven waardoor tijdelijke tekorten kunnen ontstaan. Vergelijkbaar met de frictiewerkloosheid op de reguliere arbeidsmarkt. Om goed grip te krijgen op deze tekorten blijft het nodig om de tekorten te blijven monitoren en de achterliggende oorzaken te onderzoeken.

¹ Laatste peildatum in 2023 was: 21 december 2023

3. Aanpak voor voldoende stages en leerbanen

3.1. Afspraken/ gestelde doelen

Voor iedere student een stage of leerbaan. Met die doelstelling hebben onderwijsinstellingen, leerbedrijven en SBB zich met het Actieplan stages en leerbanen ingezet om tekorten aan stages en leerbanen op te lossen en te zorgen voor voldoende beschikbare plekken. De volgende acties vanuit het Actieplan zijn gericht op het zorgen voor voldoende stages en leerbanen:

Acties vanuit het Actieplan stages en leerbanen	
Actie 1:	Oproep aan leerbedrijven om stages en leerbanen op Stagemarkt.nl te actualiseren
Actie 2:	SBB zet bijzondere maatregel in voor erkenning aspirant leerbedrijven voor studenten waarvoor geen stage of leerbaan bij reeds erkende leerbedrijven beschikbaar is of een alternatieve praktijkopdracht vanuit de school en waarvoor wel urgent een leerplaats nodig is (2020-2021)
Actie 6:	SBB roept leerbedrijven op bestaande stages en leerbanen te behouden en te koesteren. Daarvoor zullen wij de bestaande communicatiemiddelen binnen SBB actief inzetten.
Actie 8:	SBB actualiseert bij leerbedrijven de beschikbare stages en leerbanen op Stagemarkt.nl en Leerbanenmarkt.nl.

3.2. Activiteiten

Gerichte wervingsacties

Verschillende succesvolle bel- en mailacties voor nieuwe leerbedrijven en actualisatie van gegevens van bestaande leerplaatsen zijn in het kader van het actieplan uitgevoerd. De wervingsacties zijn met name gericht op specifieke regio's en/of sectoren en op opleidingen uitgevoerd. Met de wervingsacties zijn leerbedrijven opgeroepen stages en leerbanen beschikbaar te stellen. Tijdens de landelijke maatregelen voor verspreiding van covid-19, zoals de lockdowns, heeft SBB bijzondere maatregelen voor erkenning van nieuwe leerbedrijven ingezet. Bijvoorbeeld door de eerste erkenning als leerbedrijf digitaal via videobellen te laten plaatsvinden en het bezoek aan de bedrijfsvestiging op een later moment te laten plaatsvinden toen de versoepeling van maatregelen dit weer mogelijk maakten.

Betere benutting leermogelijkheden bij erkende leerbedrijven

Bij dreigende tekorten aan stages en leerbanen moeten de beschikbare plekken zo goed mogelijk gebruikt worden. Dat kan ook met bedrijven die slechts een deel van de werkzaamheden van een mbo-opleiding in de beroepscontext bieden, maar niet alle relevante werkzaamheden kunnen aanbieden. Andere oplossingen zijn betere spreiding van de stageperioden over het schooljaar of benutten van stageplekken buiten de eigen woonplaats. In de opvolgende versies van het servicedocument 'mbo-aanpak coronavirus covid-19' zijn de afspraken vastgelegd tussen rijksoverheid, bedrijfsleven, onderwijs en SBB over de kaders voor het optimaal benutten van de leermogelijkheden bij erkende leerbedrijven.

Verbeteren vindbaarheid beschikbare stages en leerbanen

Soms zijn de plekken bij erkende leerbedrijven er wel, alleen kunnen jongeren ze niet vinden. Via de website Stagemarkt.nl zijn stages en leerbanen makkelijk vindbaar per beroepsopleiding en per regio. SBB heeft erkende leerbedrijven opgeroepen de informatie over beschikbare stages en leerbanen op Stagemarkt.nl te actualiseren. Zo zijn beschikbare stages en leerbanen makkelijk vindbaar voor zoekende (potentiële) studenten. Daar waar nodig is extra aandacht besteed aan de bekendheid van Stagemarkt.nl bij studenten.

Extra aandacht voor Entree en niveau 2 studenten

In de bezoeken en gesprekken met leerbedrijven vragen adviseurs praktijkleren van SBB extra aandacht voor de stages en leerbanen voor studenten van Entree en niveau 2 mbo-opleidingen. Deze groepen hebben vaker moeite met het vinden van een stage of leerbaan. Bedrijven zijn gevraagd ook voor deze doelgroep leerplaatsen aan te bieden. Voor praktijkopleiders zijn gerichte adviezen gegeven en praktische hulpmiddelen beschikbaar gesteld voor het opleiden van studenten met een extra begeleidingsbehoefte.

Sectorale en regionale acties voor voldoende stages en leerbanen

Naast de regionale aanpak van tekorten aan stages en leerbanen zijn ook sectoraal activiteiten uitgevoerd. Zo hebben brancheorganisaties hun leden opgeroepen om ook ten tijde van de coronacrisis te blijven opleiden. In samenwerking met SBB en brancheorganisaties zijn succesvolle acties uitgevoerd om studenten te voorzien van een stage of leerbaan.

Inzet voor leerlingen uit het vmbo, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Leerlingen uit het vmbo die een leerwerktraject volgen en leerlingen vanuit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs die een leerplaats nodig hebben voor het behalen van een praktijkverklaring maken ook gebruik van erkende leerbedrijven. Deze leerlingen hebben vaker extra begeleiding nodig van het leerbedrijf. Bij tekorten aan leerplaatsen kunnen leerlingen, ouders en de scholen melding doen bij SBB. Het meldpunt is extra onder de aandacht gebracht bij scholen. In de regio is de samenwerking versterkt door koppeling van de doelgroep adviseurs van SBB met de netwerkcoördinatoren van pro en vso.

3.3. Resultaten aanpak stagetekorten en beschikbaarheid leerplaatsen

Ruim 62.000 opgeloste tekorten

Sinds de start van het actieplan hebben leerbedrijven, onderwijsinstellingen, sociale partners, sectoren en O&O fondsen en SBB hun creativiteit ingezet om zoveel mogelijk stages en leerbanen te bieden. De onderwijsinstellingen meldden welke studenten nog een plek zochten en benutten actief hun regionale netwerk. Leerbedrijven bedachten creatieve oplossingen om het werken op anderhalve meter mogelijk te maken. Adviseurs praktijkleren van SBB erkenden nieuwe leerbedrijven waar studenten een deel van de praktijkopleiding konden volgen.

Tekorten aan stages en leerbanen zijn altijd een momentopname. Er komen nieuwe tekorten bij en er worden tekorten opgelost. SBB heeft bijgehouden hoeveel van de gemelde tekorten opgelost zijn en hoeveel nieuwe tekorten er door scholen zijn doorgegeven. Mede dankzij de gezamenlijke inspanning van leerbedrijven, scholen, overige regionale en sectorale partners en SBB is het gelukt in de periode van juni 2020 tot en met december 2023 in totaal 62.655 gemelde tekorten op te lossen.

Overzicht aantal opgeloste tekorten van juni 2020 tot en met december 2023

Sectorkamer	Tekorten nieuw	Tekorten opgelost*	Netto-verschil
Zorg, welzijn en sport	20.328	-19.280	1.048
ICT en creatieve industrie	5.816	-5.512	304
Zakelijke dienstverlening en veiligheid	12.247	-12.087	160
Voedsel, groen en gastvrijheid	8.035	-7.910	125
Techniek en gebouwde omgeving	3.091	-3.026	65
Entree	3.484	-3.449	35
Handel	3.870	-3.858	12
Specialistisch vakmanschap	501	-496	5

Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	4.317	-4.313	4
Cross-over	2.724	-2.724	0
Totaal	64.413	-62.655	1.758

Tabel 2. Totaal aan opgeloste- en het totaal aan nieuwe stagetekorten per sector in de periode van 10 juni 2020 tot en met 21 december 2024.

N.B.: tekorten die zijn opgelost na 21 december 2023 zijn niet meegenomen in dit overzicht

Wanneer we naar de gehele periode van het Actieplan kijken, dan zien we dat de meeste van de gemelde tekorten zijn opgelost. Gemelde tekorten die zijn opgelost na de meetdatum van 21 december 2023 zijn niet meegenomen in het overzicht. Binnen Mobiliteit, Transport, Logistiek en Maritiem, maar ook Specialistisch Vakmanschap zijn vrijwel alle tekorten opgelost. Per saldo is de grootste aantal opgeloste tekorten te vinden in de Zorg, welzijn en sport, gevolgd door de Zakelijke dienstverlening en Veiligheid.

Beperkt aantal meldingen vanuit vmbo, pro en vso

Voor leerlingen vanuit het vmbo, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs zijn slechts beperkt meldingen ontvangen van stagetekorten. Beperkte begeleidingscapaciteit bij leerbedrijven blijkt voor deze doelgroep de grootste belemmering op te leveren. Bij gemelde tekorten bekijkt een adviseur van SBB samen met de betrokkenen naar de mogelijkheden bij erkende leerbedrijven of helpt met het werven van een nieuwe plek.

Aansluiting van vraag en aanbod stages en leerbanen

Met het Actieplan stages en leerbanen heeft SBB zich ingezet voor voldoende stages en leerbanen. Onder meer door actief leerplaatsen te werven bij erkende leerbedrijven. Deze stage en leerbanen zijn beschikbaar gesteld via onder meer Stagemarkt.nl en Leerbanenmarkt.nl. Zodoende was het aanbod van leerplaatsen bij erkende leerbedrijven eenvoudig vindbaar voor studenten en onderwijsinstellingen. Via Stagemarkt.nl zijn eind december 2023 bijna 100.000 stageplekken beschikbaar en ruim 70.000 leerbanen bij erkende leerbedrijven.

Het aantal beschikbare stages en leerbanen is echter niet één op één af te zetten tegen het aantal tekorten aan stages en leerbanen. Allereerst is het aanbod van stages en leerbanen verspreid over verschillende opleidingen, regio's en tijdsperiodes. Soms zijn er bijvoorbeeld tekorten aan stages in de Randstad, terwijl er in het noorden of oosten van Nederland voldoende plekken beschikbaar zijn. Of andersom. Ook zijn er bepaalde perioden dat meer studenten tegelijkertijd op stage willen. Het spreiden van stages over het schooljaar is dan een oplossing, maar dat is niet altijd mogelijk. Bijvoorbeeld als studenten eerst een stuk theoretische kennis moeten hebben, voordat zij op stage kunnen gaan.

Voor een goede match tussen student en stage of leerbaan bij een erkend leerbedrijf zijn ook de inhoud van de werkzaamheden en de begeleiding van belang. Leerbedrijven hebben soms een voorkeur voor derde of vierdejaarsstudenten in plaats van eerstejaars studenten die minder zelfstandig kunnen werken en meer begeleiding vragen. Mede dankzij de grote behoefte aan (instroom van nieuwe) vakmensen op de arbeidsmarkt zijn voor veel opleidingen voldoende leer mogelijkheden beschikbaar bij erkende leerbedrijven.

4. Inzet praktijkleren voor werkenden en werkzoekenden

4.1. Afspraken/ gestelde doelen

Meer benutten van de mogelijkheden van praktijkleren in het mbo voor gerichte om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden. Met die doelstelling hebben onderwijsinstellingen, leerbedrijven en SBB zich met het Actieplan stages en leerbanen ingezet voor het combineren van werk en leren in het mbo voor volwassenen. De volgende acties vanuit het Actieplan zijn gericht op de inzet van praktijkleren in het mbo voor gerichte om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden:

Acties vanuit het Actieplan stages en leerbanen	
Actie 7:	SBB brengt actief de verschillende financiële mogelijkheden voor behoud van stages en leerbanen en/of de inzet van praktijkleren in het mbo voor werkenden en werkzoekenden onder de aandacht van erkende leerbedrijven.
Actie 9.	SBB lanceert leerbanenmarkt.nl met beschikbare leerbanen en overige relevante informatie voor (potentiële) bbl-studenten.
Actie 10.	SBB stimuleert innovatieve samenwerkingsvormen tussen regionaal bedrijfsleven en scholen waarbij meer leerbanen en stages in de beroepscontext beschikbaar komen.
Actie 11.	SBB nodigt landelijke, sectorale en regionale partners uit om gezamenlijk de verbinding te leggen tussen het actieplan stages en leerbanen en de andere initiatieven.
Actie 12.	SBB verzamelt, bundelt en publiceert informatie over de arbeidsmarkt en de kans op een stage of leerbaan. Deze informatie wordt gedeeld met onder meer scholen, bedrijfsleven, gemeenten, UWV, ministeries van OCW en SZW.

4.2. Activiteiten

Verbeteren bekendheid leerbedrijven met mogelijkheden praktijkleren in het mbo

SBB informeert erkende leerbedrijven over de mogelijkheden die praktijkleren in het mbo biedt voor werknemers of potentiële kandidaten door om- of bijscholing in het bedrijf. Veel bedrijven zijn nog onbekend met de mogelijkheden die er zijn om werken te combineren met het behalen van een diploma, mbo-certificaat of praktijkverklaring. SBB ondersteunt en adviseert de leerbedrijven met het beschikbaar stellen van leerbanen en de uitvoering van het praktijkleren op de werkvloer. Voor een passend aanbod van opleidingen voor om- en bijscholing worden leerbedrijven in contact gebracht met mbo-onderwijsinstellingen. Met behulp van goede voorbeelden worden leerbedrijven via social media en de SBB-kanalen geïnspireerd om met praktijkleren in het mbo voor eigen werknemers of nieuwe instroom aan de slag te gaan.

Informatievoorziening richting leerbedrijven over subsidiemogelijkheden

Leerbedrijven zijn gericht geïnformeerd over de subsidieregeling praktijkleren in de derde leerweg die aan te vragen is via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Daarnaast is via social media en via nieuwsberichten bij onze samenwerkingspartners verwezen naar deze subsidiemogelijkheid. Doel was de bekendheid van deze subsidieregeling vergroten bij leerbedrijven en het gebruik van de subsidieregeling door leerbedrijven te laten toenemen. Hiervoor zijn per subsidieperiode ongeveer 7.000 leerbedrijven gericht benaderd die al ervaring hebben met het opleiden van mbo studenten op delen van mbo-opleidingen of met het opleiden in het mbo via de derde leerweg voor bijvoorbeeld het behalen van een diploma, mbo-certificaat of praktijkverklaring.

Lancering Leerbanenmarkt.nl

In mei 2020 heeft SBB de website Leerbanenmarkt.nl gelanceerd. Op de nieuwe website kunnen volwassen werkzoekenden en carrièreswitchers een leerbaan vinden bij erkende leerbedrijven waar zij

werken combineren met het volgen van (een onderdeel van) een mbo-opleiding. In december van 2023 waren ruim 70.000 leerbanen beschikbaar bij erkende leerbedrijven.

Regionale dienstverlening bij om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden

Op regionaal niveau draagt SBB bij aan de planvorming door informatie over kansrijke sectoren en leerbanen in de regio aan te leveren, in samenwerking met UWV. Verder geeft SBB advies over de mogelijkheden voor kortdurende om- en bijscholing in de derde leerweg. SBB laat met leerbanenmarkt.nl zien welke leerbanen in de regio beschikbaar zijn. Een tekort aan leerbanen kan gemeld worden via het meldpunt stage en leerbanentekort. SBB draagt in de uitvoering van de dienstverlening concreet bij aan de regionale mobiliteitsaanpak door:

1. Participatie in de 35 regionale mobiliteitsteams
2. Bieden van inzicht in leermogelijkheden bij 250.000 erkende leerbedrijven, met onder meer Leerbanenmarkt.nl.
3. Helpen bij het werven van nieuwe stages en leerbanen, na melding via het meldpunt stage-leerbanentekort
4. Ondersteunen bij het ontwikkelen van nieuwe mbo-certificaten voor kansrijke sectoren en informatie geven over bestaande mbo-certificaten.
5. Informeren van leerbedrijven en scholen over bestaande opties om via werken en praktijkleren een mbo-diploma, mbo-certificaat of praktijkverklaring te behalen.
6. Informeren over kansrijke sectoren met feiten en cijfers over de arbeidsmarkt en beroepen, onder andere door een regionale versie van de inspiratiekaart om- en bijscholing via het mbo.

Sectorale en regionale acties voor om- en bijscholing via praktijkleren in het mbo

Diverse brancheorganisaties hebben hun leden opgeroepen ook in de crisistijd te blijven opleiden en werk te maken van praktijkleren via het mbo. De verenigde werkgevers in onder meer de techniek, mobiliteit en zorg zetten breed in op om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden. Omdat de instroom van jongeren onvoldoende is om in de personeelsbehoefte te voorzien. Soms stellen opleidingsfondsen aanvullende financiering beschikbaar aan leerbedrijven die (nieuwe) werknemers gericht om- en bijscholen via praktijkleren in het mbo. SBB heeft succesvolle acties uitgevoerd om werkzoekenden te voorzien van een leerbaan.

4.3. Resultaten

Ontwikkeling van 87 nieuwe mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen

Vanuit het actieplan stages en leerbanen is extra capaciteit ingezet voor een uitbreiding van het aantal mbo-certificaten voor arbeidsmarktrelevante onderdelen van beroepsopleidingen. Met deze extra inzet konden versneld certificaten met zelfstandige arbeidsmarktrelevantie worden opgeleverd, die door mbo-instellingen te benutten zijn voor bij- en omscholingstrajecten van werkenden en werkzoekenden.

In de periode 2020 tot en met 2023 is het aantal mbo-certificaten verbonden aan beroepsgerichte onderdelen van kwalificaties sterk toegenomen van 20 certificaten per 1 mei 2020 naar 107 unieke certificaten per 31 december 2023. Zie tabel 3 voor het aantal mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen van kwalificaties per sectorkamer. In lijn met de maatschappelijke opgaven die er binnen de zorg, bouw en energietransitie zijn, zijn de meeste mbo-certificaten vastgesteld binnen Zorg, welzijn en sport en Techniek en gebouwde omgeving.

Tabel 3. Overzicht van het aantal mbo-certificaten, verbonden aan beroepsgerichte onderdelen per sectorkamer, eind december 2023

	Aantal unieke mbo-certificaten*
Zorg, welzijn en sport	34
Techniek en gebouwde omgeving	24
Voedsel, groen en gastvrijheid	27
Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	11
Handel	5
Specialistisch vakmanschap	2
ICT en creatieve industrie	4
Zakelijke dienstverlening en veiligheid	0
Totaal	107

*Aantal mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen van mbo-certificaten, exclusief certificaten waarvoor inmiddels een herziene versie is vastgesteld.

Ontwikkeling onderwijsaanbod voor mbo-certificaten

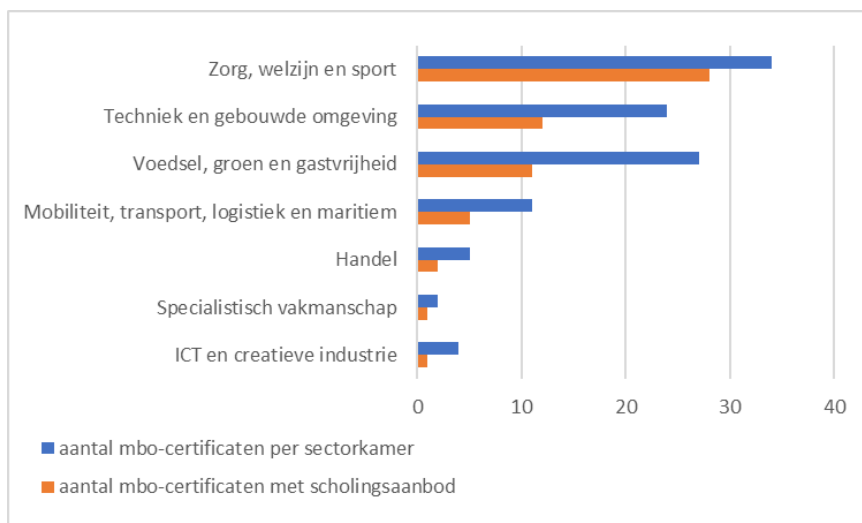
Voor succesvolle om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden is het belangrijk dat vraag en aanbod bij elkaar komen. Daarvoor is het ook belangrijk dat duidelijk is met welke opleidingsvraag werknemers en leerbedrijven kunnen aankloppen bij de onderwijsinstellingen. Een goed vindbaar en inzichtelijk scholingsaanbod is daarbij belangrijk.

Op dit moment is er nog weinig systematische inzicht in het scholingsaanbod op de mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen van kwalificaties. In opdracht van het Actieplan stages en leerbanen is daarom het scholingsaanbod geïnventariseerd dat vindbaar is op de websites van scholen. Uitgangspunt van de inventarisatie waren de unieke mbo-certificaten die eind december 2023 in het register kwalificatiestructuur waren opgenomen.

In totaal is er op 60 van de 107 mbo-certificaten (60%) scholingsaanbod gevonden op de website van minimaal één onderwijsinstelling. De sector Zorg, welzijn en sport heeft absoluut en relatief gezien de meeste certificeerbare beroepsgerichte onderdelen waarop scholingsaanbod is gevonden (zie figuur 2). In totaal is er binnen deze sector op 28 van de 34 mbo-certificaten (82%) bij minimaal één onderwijsinstelling scholingsaanbod aangeboden voor volwassenen die zich willen laten om- of bijscholen.

Voor de overige sectoren, behalve ICT en creatieve industrie en Zakelijke dienstverlening en veiligheid, is er tussen de 40% en 50% van de certificeerbare beroepsgerichte onderdelen scholingsaanbod is gevonden. De realisatiegraad van scholingsaanbod voor mbo-certificaten voor de sectoren ICT en creatieve industrie ligt lager dan in de overige sectoren. Binnen Zakelijke dienstverlening en veiligheid is er geen mbo-certificaat op basis van een beroepsgericht onderdeel beschikbaar.

Figuur 2. Aantal mbo-certificaten verbonden aan beroepsgerichte onderdelen afgezet tegen het aantal mbo-certificaten met vindbaar scholingsaanbod.

Voor diverse certificaten is geen scholingsaanbod voor mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen vindbaar voor volwassenen en werkgevers. Niet uitgesloten is dat in overleg met de onderwijsinstelling wel maatwerk geboden kan worden en alsnog een opleiding voor een mbo-certificaat aangeboden kan worden voor gericht om- en bijscholing. Het is voor een werkenden of werkzoekende die zich wil laten om- of bijscholen dan niet eenvoudig vindbaar op de websites van de onderwijsinstellingen.

Tabel 4. Overzicht ontwikkeling scholingsaanbod van mbo-certificaten die verbonden zijn aan beroepsgerichte onderdelen van kwalificaties, op drie peilmomenten

	April 2020 (Bron: ResearchNed)	Februari 2022 (Bron ResearchNed)	December 2023 (Bron: SBB)
Aantal mbo-certificaten	20 vastgestelde certificaten voor beroepsgerichte onderdelen.	45 vastgestelde certificaten voor beroepsgerichte onderdelen.	107 vastgestelde certificaten voor beroepsgerichte onderdelen.
Aantal mbo-certificaten met opleidingsaanbod	Onderwijsprogramma en examens was voor al deze certificaatrajecten gereed	Bij 22 certificaten (49%) is minimaal één aanbieder gevonden met een aanbod op de website.	Bij 60 certificaten (56%) is minimaal één aanbieder gevonden met een aanbod op de website.
Aantal onderwijs-aanbieders	Niet bekend	25 bekostigde en 6 niet-bekostigde onderwijsinstellingen hadden een aanbod van 84 certificaatrajecten.	36 bekostigde en 18 niet-bekostigde onderwijsinstellingen hadden een aanbod van 267 certificaatrajecten.
Sector met meeste certificaten in onderwijsaanbod	Niet bekend	Zorg, welzijn en sport had de meeste certificaten waarop scholingsaanbod gevonden werd.	ZWS heeft nog steeds de meeste certificaten waarop scholingsaanbod gevonden wordt.

Ontwikkeling aantal behaalde praktijkverklaringen

Werkenden en werkzoekenden kunnen via praktijkleren in het mbo een diploma, mbo-certificaat of praktijkverklaring behalen. De praktijkverklaring wordt met name ingezet voor doelgroepen waarvoor het nog niet mogelijk is een heel diploma of mbo-certificaat te behalen. Bijvoorbeeld voor werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast maken ook jongeren vanuit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs gebruik van de praktijkverklaring. Onder werkenden en werkzoekenden wint de praktijkverklaring aan populariteit. Voor de doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt blijkt het een praktische vorm van opdoen van beroepsgerichte vaardigheden gebaseerd op herkenbare werkprocessen vanuit de kwalificatiestructuur. Begin 2024 is de 10.000ste praktijkverklaring behaald.

5. Lessen uit vier jaar Actieplan stages en leerbanen

5.1. Lessen over monitoring en aanpak stagetekorten

Er zijn veel resultaten waar we trots op zijn. Allereerst hoe tekorten aan stages en leerbanen succesvol aangepakt zijn in het mbo. Het Actieplan stages en leerbanen heeft waardevolle lessen geleerd:

Succesvolle monitoring en aanpak van tekorten

De aanpak van tekorten aan stages en leerbanen in het mbo is succesvol geweest vanwege de intensieve samenwerking tussen leerbedrijven, onderwijsinstellingen en SBB. Het doorlopend monitoren van tekorten per opleiding en regio geeft de partijen grip op de problematiek. Met het verkregen inzicht is het mogelijk om gerichte acties uit te voeren om de tekorten op te lossen. Door de activiteiten goed op elkaar af te stemmen is het gelukt veel tekorten op te lossen en studenten te voorzien van een stage of leerbaan. De gezamenlijke monitoring en aanpak van tekorten aan stages en leerbanen moet volgens betrokken partijen behouden blijven.

Inzicht in achtergronden van knelpunten bij vinden van stages en leerbanen

Knelpunten bij het vinden van een stage worden niet alleen veroorzaakt doordat er geen plek is bij erkende leerbedrijven. Soms zijn persoonlijke omstandigheden van de student de reden dat er geen match tot stand komt met een leerbedrijf of het nog niet mogelijk is om stage te lopen. Meer inzicht in de achtergrond van stageknelpunten helpt onderwijsinstellingen en SBB om de juiste actie in te zetten. Zodat bijvoorbeeld duidelijk is of de school aan zet is om de student goed te begeleiden of dat extra werving van leerbedrijven nodig is vanuit SBB om het knelpunt op te lossen.

Gezamenlijke aanpak van tekorten zorgt ook voor betere samenwerking

Door de intensievere samenwerking en afstemming bij de monitoring van de tekorten aan stages en leerbanen is ook de relatie tussen de betrokken onderwijsinstellingen, leerbedrijven en SBB verstevigd. In de aanpak van de tekorten is meer inzicht ontstaan in de acties die per partij uitgevoerd kunnen worden en hoe de verschillende activiteiten om tekorten op te lossen elkaar kunnen versterken.

5.2. Lessen over praktijkleren in het mbo voor werkenden en werkzoekenden

Meer mogelijkheden voor praktijkleren in het mbo voor volwassenen

Het mbo biedt steeds meer mogelijkheden voor werkenden en werkzoekenden voor gerichte om- en bijscholing via het combineren van werk en opleiding. Deze bewezen succesformule is de sleutel tot het aanpakken van tekorten aan vakmensen, het versterken van vakkennis bij werkenden én het naar werk begeleiden van werkzoekenden. Ook steeds meer werkgevers en professionals van UWV en gemeenten, die werkzoekenden begeleiden naar werk, ontdekken de mogelijkheden die het mbo te beiden heeft. Hoewel het totaal aantal deelnemers nog achterblijft bij de ambitie, neemt het aantal opleidingsmogelijkheden met bijvoorbeeld nieuwe mbo-certificaten sterk toe.

Onbekendheid bij leerbedrijven en werknemers met mogelijkheden praktijkleren

De kennis van leerbedrijven en individuele werkenden of werkzoekenden over de mogelijkheden voor om- en bijscholing via het mbo zijn beperkt. De adviseurs praktijkleren van SBB merken in de gesprekken met leerbedrijven dat de nieuwe opties om bijvoorbeeld versneld een bbl-traject te volgen of meer gericht om- of bij te scholen met een mbo-certificaat of een praktijkverklaring nog onbekend zijn bij velen.

Omdat veel werkgevers, werkenden en werkzoekenden nog onbekend zijn met de mogelijkheden van verkorte mbo-opleidingen voor het behalen van diploma, mbo-certificaten en praktijkverklaringen is extra inzet op voorlichting van belang. Samen met onderwijsinstellingen, brancheorganisaties en regionale partners zoals gemeenten en UWV, kan SBB bijdragen aan meer bekendheid met de

mogelijkheden voor om- en bijscholing in het mbo. SBB draagt hieraan bij via de adviseurs praktijkleren en digitale voorzieningen.

Onderwijsaanbod voor om- en bijscholing volwassenen nog in ontwikkeling

Bedrijven en individuele werknemers of werkzoekenden die werken willen combineren met gerichte om- of bijscholing vinden het lastig om het juiste opleidingsaanbod te vinden. Veel onderwijsinstellingen zijn volop bezig met de ontwikkeling van het eigen aanbod van opleidingen en hebben nog geen breed aanbod voor verschillende sectoren. Daarnaast is voor bedrijven of individuele werkenden en werkzoekenden het aanbod van opleidingen soms lastig vindbaar en is niet altijd duidelijk of het afronden van de opleiding leidt tot het behalen van een OCW erkend mbo-diploma of -certificaat. Wel is een trend zichtbaar dat (publieke en private) mbo-instellingen steeds vaker samenwerken bij het ontwikkelen, uitvoeren, aanbieden en ontsluiten van LLO-activiteiten.

Voor de informatievoorziening aan bedrijven, werknemers en werkzoekenden en professionals die werkzoekenden naar werk begeleiden is behoefte aan een compleet overzicht van het aanbod van opleidingen voor om- en bijscholing via het mbo. Vooralsnog is dit aanbod incompleet en lastig vindbaar en/of doorzoekbaar. Zorg dus voor een actueel overzicht van het opleidingsaanbod en maak dit goed vindbaar en doorzoekbaar voor geïnteresseerden in samenwerking tussen onderwijsinstellingen, OCW en SBB. De website Leeroverzicht.nl biedt een landelijk overzicht met opleidingsmogelijkheden. Verder aanvullen en actualiseren van dit aanbod is nodig.

Mbo-certificaten vooral in zorg en techniek gebruikt

Uit de tussenmeting mbo-certificaten² in opdracht van het ministerie van OCW over 2021 blijkt dat bij- en omscholing van werkenden en werkzoekenden, met behulp van mbo-certificaten vooralsnog vooral in de zorgsector wordt uitgevoerd. Buiten de zorgsector is de deelname aan certificaatrajecten nog veelal beperkt. Een belangrijke belemmering is dat de onbekendheid met mbo-certificaten bij werkgevers en werkenden nog groot is. Aan aanbodzijde speelt mee dat de inzet op opleidingstrajecten voor mbo-certificaten investeringen vergt en ook veel van de interne organisatie en cultuur vraagt die vaak vooral is gericht op diplomagerichte trajecten.

De huidige mogelijkheden die het mbo te beiden heeft voor om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden worden nog onvoldoende benut in andere sectoren dan zorg en techniek. Leerbedrijven die met om- en bijscholing van eigen medewerkers of nieuwe instroom willen starten en onderwijsinstellingen die hierbij een opleiding kunnen aanbieden moeten elkaar beter weten te vinden. Daarbij valt veel te leren van succesvolle trajecten uit bijvoorbeeld de horeca met het certificaat 'Koken in de horeca'.

5.3. Evaluatie van het actieplan stages en leerbanen

Op verzoek van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben ResearchNed en KBA Nijmegen in 2022 de doelmatigheid en doeltreffendheid van het Actieplan geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat sinds de start van het Actieplan veel werk is verzet om het aanbod van stages en leerbanen op peil te brengen en te houden. De gemeten daling in stagetekorten is volgens de onderzoekers voor een deel te verklaren door de inspanningen vanuit het Actieplan. Samenwerking, inzicht in de tekorten en de richtinggevende rol van SBB hebben daarbij een belangrijke rol gespeeld. Uit het onderzoek blijkt dat het monitoren van tekorten voordelen heeft opgeleverd. Zo werd het mogelijk om de acties richting leerbedrijven en mbo-scholen gericht in te zetten.

² <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2022/01/01/bijlage-6-tweede-voortgangsrapportage-mbo-certificaten/bijlage-6-tweede-voortgangsrapportage-mbo-certificaten.pdf>

Om stages en leerbanen te werven en te behouden heeft SBB vanuit het Actieplan verschillende acties richting leerbedrijven en mbo -scholen ondernomen. Mbo-scholen geven aan intensiever contact met SBB ervaren te hebben, waarbij knelpunten geïnventariseerd worden en ondersteuning wordt geboden bij het vinden van oplossingen. Bedrijven die SBB acties hebben opgemerkt, zoals belacties of werving van stages en leerbanen, zijn over het algemeen tevreden, met name wat betreft de erkenning van bedrijven op afstand (ten tijde van coronamaatregelen) en het erkennen van delen van kwalificaties.

Tot slot heeft SBB inspanningen gepleegd om stages en leerbanen voor werkenden, werkzoekenden en studenten in een kwetsbare positie te stimuleren. Volgens de onderzoekers kan het mbo een belangrijke rol spelen in de bij- en (om)scholing van deze groepen. Het gaat dan om de bbl en laagdrempelige mogelijkheden voor het volgen van mbo-opleidingen in de derde leerweg, gericht op het halen van een mbo-certificaat of praktijkverklaring. Ten tijde van het Actieplan heeft SBB belangrijke stappen genomen in het bieden van maatwerk door de ontwikkeling van nieuwe mbo-certificaten, informatieproducten en het innemen van een partnerrol in de 35 regionale mobiliteitsteams (RMT's). Desalniettemin is de bijdrage van de acties uit het Actieplan volgens de onderzoekers nog bescheiden in termen van stagemogelijkheden als gevolg van nieuwe innovatieve samenwerkingen. Het onderzoek concludeert dat het benutten van de mogelijkheden door regionale partijen een proces van lange adem is en dat er aandacht nodig is voor het blijvend organiseren van de samenwerking tussen alle partners in de regio. De onderzoekers benoemen dat SBB daarbij een rol kan spelen in het vergroten van de bekendheid van alle mogelijkheden van praktijkleren in het mbo.

5.4. Hoe gaan we verder na het Actieplan stages en leerbanen

Blijvend vinger aan de pols bij vraag en aanbod stages en leerbanen

Vanuit de afspraken gemaakt in de werkagenda mbo en het Stagepact blijft SBB zich inzetten voor voldoende stages en leerbanen voor mbo-studenten, leerlingen uit het vmbo, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs en voor werkenden en werkzoekenden die willen praktijkleren in het mbo. Met als doel een passende stage of leerbaan voor iedereen die dat nodig heeft. SBB blijft stageknelpunten monitoren via een nieuwe registratietool. Tweemaal per jaar publiceert SBB hiervoor de Stagebarometer met een actueel beeld van vraag en aanbod naar stages en leerbanen.

Met de ervaring van het Actieplan stages en leerbanen is het mogelijk snel te reageren op dreigende tekorten en gerichte actie te ondernemen met leerbedrijven, onderwijsinstellingen en SBB. Wij doen dit door samen met de onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven de behoefte aan stages en leerbanen in beeld te brengen, knelpunten te bespreken en regionaal en sectoraal gezamenlijk acties uit te voeren voor voldoende leerplaatsen. Daar waar nodig kan met een gerichte aanpak extra ingezet worden op het oplossen van knelpunten in specifieke regio's en sectoren. Bijvoorbeeld door het zoeken van nieuwe mogelijkheden bij bestaande leerbedrijven of werven we nieuwe leerbedrijven. Daarnaast wordt ook via gerichte campagnes per regio of sector een oproep gedaan aan leerbedrijven om mbo-studenten te blijven opleiden.

Doorlopende inzet op leven lang ontwikkelen via praktijkleren in het mbo

Een Leven Lang Ontwikkelen is belangrijker dan ooit. Er is een nijpend tekort aan vakmensen. Zeker in de sectoren waar we als Nederland meters moeten maken zoals in de bouw, de energietransitie, de zorg en de kinderopvang. Met alleen nieuwe aanwas van mbo-studenten met een diploma komen we er niet. We moeten de kracht van werkenden en werkzoekenden volop benutten om de tekorten op de arbeidsmarkt te kunnen oplossen. Daarom is het essentieel dat bevolking niet stopt met leren na het behalen van een diploma. Leren in de praktijk biedt hiervoor de oplossing. De unieke infrastructuur van het mbo, waarin het onderwijs en bedrijfsleven van oudsher goed samenwerken, is daarin een cruciale factor die nog beter benut moet worden.

SBB blijft zich inzet voor het informeren van leerbedrijven, werkenden en werkzoekenden over de mogelijkheden van praktijkleren in het mbo. We werven leerbanen bij erkende leerbedrijven en ondersteunen bedrijven bij de uitvoering op de werkvloer. Met de kwalificatiestructuur zijn er steeds meer mogelijkheden om modulair op te leiden naar de vraag van de arbeidsmarkt, waarbij werkenden en werkzoekenden een diploma, mbo-certificaat of praktijkverklaring kunnen behalen.

Als partner in de regionale samenwerking in het kader van de (toekomstige) arbeidsmarktinfrastructuur maakt SBB deel uit van de samenwerking in de regionale werkcentra in oprichting. Met als doel om praktijkleren in het mbo voor werkenden en werkzoekenden beter te benutten voor om- en bijscholing, het actueel houden van kennis en vaardigheden van medewerkers en het opleiden van nieuwe vakmensen die de arbeidsmarkt nodig heeft.